



Agrologikoulutus ja sen vastaavuus työ- elämään

Petra Korhonen

Opinnäytetyö, AMK

Tammikuu 2022

Luonnonvara-ala

Agrologi (AMK), maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelma

Korhonen, Petra

Agrologikoulutus ja sen vastaavuus työelämään

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Tammikuu 2022, 43 sivua.

Luonnonvara-ala. Maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Verkkojulkaisulupa myönnetty: kyllä

Tiivistelmä

Selvityksen tavoitteena oli selvittää, miten agrologikoulutus vastaa työelämän vaatimuksia, kuinka valmistuneet agrologit olivat työllistyneet ja olivatko työnantajat tyytyväisiä agrologien osaamiseen sekä kuinka agrologikoulutusta voitaisiin kehittää. Mustialassa vuonna 1988 tehtiin projektityö, mikä toimi pohjana ja tulosten vertailuaineistona selvityksessä. Näiden lisäksi kartoitettiin oppilaitosten opetussuunnitelmien rakennetta ja kuinka opinnot jakautuivat eri oppilaitoksissa. Selvityksen toimeksiantajana oli Agrologien Liitto ry ja yhteyshenkilönä toiminnanjohtaja Anne Laitinen.

Vastauksia kysymyksiin haettiin kyselyn avulla agrologeilta ja työnantajilta. Kysely rajattiin Suomessa vuosina 2016–2020 valmistuneisiin agrologeihin ja työnantajiksi valittiin satunnaisesti yrityksiä eri toimialoilta, joissa agrologeja todennäköisesti työskenteli. Kysely toteutettiin kesäkuussa 2021 sähköisellä lomakkeella, käyttäen Webropol-ohjelmistoa. Linkki kyselyyn lähetettiin 649 agrologille (AMK), joista 98 vastasi kyselyyn ja heistä päätoimisia yrittäjiä oli 10 %. Päätoimisina yrittäjinä toimivat agrologit rajattiin tuloksista pois, mutta heiltä saatiin arvosta tietoa koulutuksen kehittämiseen. Työnantajia, joille kysely lähetettiin oli 55, joista 9 vastasi kyselyyn.

Tulosten perusteella 82 % agrologeista työllistyi neljän vuoden sisällä valmistumisesta. Koulutusta pidettiin pintaraapaisuna perustellen, että syvempi osaaminen jäi vähemmälle laaja-alaisten opintojen takia. Varsinaiseen erikoistumiseen toivottiin panostusta. Agrologit ehdottivat muun muassa käytännön lisäämistä ja yhtenäisempiä opetussuunnitelmia oppilaitosten välillä. Agrologit ja työnantajat toivoivat tiiviimpää yhteistyötä oppilaitosten ja työelämän yritysten kanssa.

Voidaan siis todeta, että koulutusta halutaan kehitettävän käytännönläheisemmäksi ja työelämän yritykset saatava vahvasti mukaan opiskeluvaiheeseen. Tänä päivänä agrologeja työskentelee edelleen paljon myös yrittäjinä, joten erikoistumiseen suuntautuviin opintoihin halutaan selkeämpiä linjoja. Opetussuunnitelmien yhtenäistäminen takaisi tulevaisuudessa agrologien yhtenäisemmän osaamisen, oppilaitoksesta riippumatta.

Avainsanat (asiasanat)

agrologikoulutus, opetussuunnitelma, työelämävastaavuus, kyselytutkimus

Korhonen, Petra

Agrologist education and its correspondence to working life

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, January 2022, 43 pages.

Field of natural resources. Degree Programme in Agricultural and Rural Industries. Bachelor's Thesis.

Permission for web publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The aim of the study was to find out how agrology studies meet the requirements of working life, how well graduated agrologists were employed and whether employees were satisfied with their competence and how agrology studies could be developed further. A project made in Mustiala in 1988 served as the basis for the study and was used as a reference material for results. In addition, structure of curriculum in different educational institutions was studied and how studies were distributed. Study was made for Association of agrologists, and the contact person was executive director Anne Laitinen.

Answers were collected from agrologists and employees. Survey was defined to agrologist graduated between 2016-2020 and to employees that were randomly selected in different sectors where agrologists probably worked. Digital survey was carried out in June 2021 using Webropol online tool. Link to the survey was sent to 649 agrologist. 98 agrologists answered and 10 % of them were full-time entrepreneurs. These were left out of results; however, their answers gave valuable information regarding development of education. The surveys were sent to 55 employees, from which 9 responded.

According to the results 82 % of agrologists were employed within four years after graduation. Education was considered to be a scratch of the surface, arguing that deeper skills were less due to extensive studies. Effort was hoped for the actual specialization. Agrologists suggested for example more practical work and more consistent curriculums between educational institutes. Agrologists and employees wished closer cooperation with universities and working life companies.

It can therefore be said that education should be more practical and working life companies should be involved strongly into the studies. These days many agrologists are working as entrepreneurs, so more clear-cut lines are needed for specialization studies. Regardless of the educational institute, by unifying curriculums, more consisted competence within students would be guaranteed.

Keywords/tags (subjects)

agrologist education, curriculum, transferable skills, survey

Sisältö

1	Opinnäytetyön tausta ja lähtökohdat.....	3
2	Opiskelijaksi ammattikorkeakouluun	4
2.1	Opiskelijavalintauudistus	4
2.2	Hakukelpoisuus	4
2.3	Valintakriteerit	5
2.4	Ensisijaisten hakijoiden määrä aloituspaikkaa kohden.....	5
3	Maatalousalan koulutus ja kehittyminen	6
3.1	Maatalousalan koulutuksen historia.....	6
3.2	Maatalousalan korkeakoulutus.....	7
3.3	Opistoasteesta ammattikorkeakoulututkinnoksi.....	7
4	Tutkimusasetelma	8
4.1	Aineisto ja menetelmät	9
5	Tietoperusta	11
5.1	Opinnäytetyön keskeisten käsitteiden määrittely	11
5.1.1	Agrologikoulutus.....	11
5.1.2	Työelämä.....	11
5.1.3	Vastaavuus.....	11
5.1.4	Opetussuunnitelma	12
6	Opetussuunnitelmat	12
6.1	Opetussuunnitelmien vertailu oppilaitosten välillä	12
6.2	Opetussuunnitelmien rakenteet eri oppilaitoksissa	12
6.2.1	Pakolliset perus – ja ammattiopinnot.....	14
6.2.2	Pakollisten ammattiopintojen jakautuminen	14
6.2.3	Vaihtoehtoiset- ja vapaavalintaiset opinnot	15
6.2.4	Harjoittelujaksot ja opinäytetyö	16
6.2.5	Opinnäytetyö	16
7	Tulokset.....	17
7.1	Vastaajien taustatiedot	17
7.2	Agrologien kysely	17
7.2.1	Opiskeluaika.....	18
7.2.2	Koulutus työelämälähtöisesti	19
7.2.3	Koulutuksesta työelämään	20
7.2.4	Täydennyskoulutus.....	22
7.2.5	Kehittämisideat.....	23

7.3 Työnantajien kysely	24
8 Muutokset ja kehitys vuodesta 1988 vuoteen 2021	25
8.1 Kriteerit töihin valittaessa	25
8.2 Työllistyminen	25
8.3 Täydennyskoulutus	26
8.4 Koulutuksen tarjoamat pätevydet	26
9 Johtopäätökset ja pohdinta	28
Lähteet	31
Liitteet	34

Kuviot

Kuvio 1. Koulutuksen antamat valmiudet työelämään agrologien mielestä.....	19
Kuvio 2. Mitä osa-aluetta työnantajat painottivat nykyiseen työtehtävään valittaessa agrologien mielestä.....	20
Kuvio 3. Missä ajassa agrologit työllistyivät valmistumisen jälkeen.....	21
Kuvio 4. Täydennyskoulutusten aiheet, joihin agrologit olivat saaneet täydennyskoulutusta..	22

Taulukot

Taulukko 1. Hyväksytyjen määrä suhteessa ensisijaisiin hakijoihin	6
Taulukko 2. Opetussuunnitelmien rakenteet eri oppilaitoksissa	13
Taulukko 3. Pakollisten ammattiopintojen jakautuminen	15
Taulukko 4. Jakauma mistä oppilaitoksesta kyselyyn vastanneet olivat valmistuneet.....	17
Taulukko 5. Vastaajien ikäjakauma valmistuessaan	18
Taulukko 6. Täydennyskoulutuksen koulutusmuoto	23

1 Opinnäytetyön tausta ja lähtökohdat

Opinnäytetyön aihe on agrologikoulutus ja sen vastaavuus työelämään. Selvityksen tavoitteena on selvittää kyselyn avulla, kuinka maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelmasta viime vuosina valmistuneet agrologit (AMK) työllistyivät ja ovatko työnantajat tyytyväisiä agrologien osaamiseen. Näiden lisäksi työhön liitetään palanen historiaa siitä, kuinka maatalousalan koulutus kehittyi kahden vuosisadan takaa nykypäivään ja vertaillaan kuinka oppilaitosten väliset opetussuunnitelmat eroavat toisistaan.

Maatalousalan koulutusta on annettu Suomessa 1800-luvun loppupuolelta alkaen ja nykyään agrologikoulutusta tarjoavat seitsemän oppilaitosta eri puolilla Suomea. Agrologi tutkintonimikkeenä on vanha, mutta nykyään vähemmän tunnettu (Katila 2020, 42). Koulutus on ammattikorkeakoulututkinto, joka on laajuudeltaan 240 op ja vastaa noin 6500 tuntia opiskelijan työtä (Opiskele biotalouden osaajaksi n.d).

Agrologien Liitto ry toimii työn toimeksiantajana ja hyödyntää tutkimustuloksia seuratessaan agrologikoulutuksen sisältöä. Agrologien Liitto ry muun muassa edistää agrologien yhteenkuuluvuutta ja huolehtii alan koulutuksen kehittämisestä sekä valvoo yleisellä tasolla alan yhteiskunnallisia etuja.

Tulevaisuudessa maailma tarvitsee ruokaa vähintään 50 % nykyisestä ja vettä 30 % enemmän nykyisestä. Energiaa vastaavasti tulisi kuluttaa 45 % vähemmän (YK:n kestävän kehityksen paneelin raportti n.d).

Selvitys on ajankohtainen ja tärkeä muuttuvassa yhteiskunnassa, sillä etenkin maatalousalalla automatisointi on syrjäyttänyt ja tulee syrjäyttämään fyysisen ihmistyön tarvetta myös jatkossa (YK:n kestävän kehityksen paneelin raportti n.d). Agrologeja tarvitaan ruoan tuottajina ja maatalouden osaajina, sekä teknologian apuna - vaikka fyysinen työkuorma vähenee. Heillä on tieto ja taito kehittää nykyistä ja luoda uutta maataloutta, ympäristöä, eläimiä ja kotimaista ruoantuotantoa kunnioittaen. Jotta heillä on nykypäivän tieto, huomioidaan teknologisoituminen toivottavasti koulutusta kehittäessä.

2 Opiskelijaksi ammattikorkeakouluun

2.1 Opiskelijavalintauudistus

Opiskelijavalintoja on kehitetty ammattikorkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa opiskelijaystävällisemmäksi. Ongelmana on ollut toisen asteen opiskelijoiden jääminen ilman korkeakoulupaikkaa. Ennen vuoden 2020 valintauudistusta opiskelijat valittiin todistusvalinnalla tai valintakokeella. Todistusvalinta oli käytössä pääosin vain ylioppilastutkinnon suorittaneille, jolloin ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden ainoa mahdollisuus tulla valituksi tutkintoon johtavaan koulutukseen oli valintakoe. (Opiskelijavalintauudistus n.d.)

Uudistuksen tavoitteena oli yksinkertaisempi ja hakijaystävällisempi valinta. Aikaisemmat valintakokeet ovat vaatineet paljon ennakkovalmistautumista. (Opiskelijavalintauudistus n.d.) Nykyinen AMK-valintakoe ei pohjautu koulutusalsisältöön, vaan keskittyy arvioimaan korkeakouluopiskeluun soveltuvuutta. Kaikille alasta riippumatta yhteiset osiot ovat: päätöksentekotaidot, opetuskieli ja englannin kieli. Luonnonvara-alalla agrologikoulutukseen haettaessa kokeessa on näiden edellä mainittujen lisäksi matemaattiset taidot -osio. (AMK-Valintakoe n.d.)

2.2 Hakukelpoisuus

Kevään ammattikorkeakoulun yhteishaussa hakukriteereinä on yleinen hakukelpoisuus, jonka saa, kun on suorittanut jonkin seuraavista luetelluista koulutuksista tai tutkinnoista (Agrologi (AMK), maaseutuelinkeinot, päivätoteutus n.d):

- Lukion oppimäärä ja/tai ylioppilas tutkinto
- International Baccalaureate – tutkinto (IB)
- Eurooppalainen ylioppilastutkinto (EB)
- Reifeprüfung-tutkinto (RP)
- 120 opintoviikon tai 180 osaamispisteen laajuinen ammatillinen perustutkinto tai näitä vastaavat aikaisemmat opinnot.
- Näyttötutkintona suoritettu ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto tai niitä vastaava aikaisempi tutkinto tai
- Ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.
- Alempi tai ylempi korkeakoulututkinto

Lopullisen päätöksen, kuka pääsee opiskelijaksi ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen, tekee ammattikorkeakoulu (Kuka voi hakea ammattikorkeakouluun n.d.). Tutkintoon johtavaan koulutukseen voidaan valita myös harkinnanvaraisella valinnalla. Harkinnanvaraisesta hausta ja sen käyttämisestä jokainen ammattikorkeakoulu päättää itse. Harkinnanvarainen haku perustuu mahdollisuuteen tulla valituksi tutkintoon, vaikka sinulla ei olisi hakukelpoisuutta antavaa tutkintoa. (Hakeminen n.d.)

2.3 Valintakriteerit

Opiskelijavalintauudistuksen myötä vuodesta 2020 agrologikoulutukseen voidaan tulla hyväksytyksi joko ylioppilas- tai ammatillisen perustutkinnon todistuksella (suoritettu 1.8.2015 jälkeen) tai valintakokeen kautta. Aikaisemmin todistusvalinta on ollut mahdollista pääosin vain ylioppilastutkinnon suorittaneilla ja ammatillisen perustutkinnon suorittaneet ovat valikoituneet valintakokeen perusteella. (Opiskelijavalintauudistus n.d.)

Oppilaitokset voivat määrittää todistusvalinnalla ja valintakokeella valittavien opiskelijoiden määrän. Todistusvalinnalla valittavien määrät tai prosenttiosuudet aloituspaikoista ammattikorkeakoulut ilmoittavat valintaperusteissa ja loput paikat täytetään valintakokeiden perusteella. Todistusvalinnassa ylioppilastutkinnolla ja ammatillisella perustutkinnolla hakeville on omat kiintiönsä. Oppilaitokset saavat itse määrittää todistusvalinnassa vähimmäispisterajan ja/tai muita kelpoisuusehtoja. (Ammattikorkeakoulujen todistusvalinta n.d.)

2.4 Ensisijaisten hakijoiden määrä aloituspaikkaa kohden

Agrologikoulutukseen hakijamäärät vaihtelevat vuosittain suuresti (Linnainmaa, 2017). Taulukossa 1 on esitetty vuosien 2018 ja 2019 hakijatilastot aloituspaikkaa kohden kevään yhteishauissa. Erillisiä lisähakuja ei ole huomioitu.

Taulukko 1. Hyväksytyjen määrä suhteessa ensisijaisiin hakijoihin (Korkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet n.d).

Hakukohde	2018			2019		
	Hakijat	Hyväksytyt	Hyväksytyt %	Hakijat	Hyväksytyt	Hyväksytyt %
Lapin AMK, Rovaniemi	15	12	80,0 %	15	9	60,0 %
Savonia-AMK, Iisalmi*	39	27	69,2 %	33	30	90,9 %
Hämeen AMK, Mustiala, hevostalous	39	15	38,5 %	24	15	62,5 %
Hämeen AMK, Mustiala	81	57	70,4 %	93	72	77,4 %
Jyväskylän AMK, Saarijärvi	18	15	83,3 %	15	9	60,0 %
Seinäjoen AMK, Seinäjoki	54	39	72,2 %	45	36	80,0 %
Oulun AMK, Oulu	45	30	66,7 %	36	24	66,7 %
Yrkeshögskolan Novia, Raasepori	18	18	100,0 %	21	12	57,1 %
Yhteensä	309	213	68,93 %	282	207	73,4 %

* Huomioitu vain syksyllä 2018 aloittaneiden päivätoteutuksen hakutiedot

3 Maatalousalan koulutus ja kehittyminen

3.1 Maatalousalan koulutuksen historia

Ennen oppilaitosten perustamista ajatustapana pidettiin sitä, että maatalous elinkeinona ja elämäntapana periytyi sukupolvelta toiselle ja tämän ajatustavan vuoksi oppilaitosten perustaminen ja koulutuksen aloittaminen oli uutta. Suomen Talousseura esitti vuonna 1856 mietteen maatalouskoulutuksen aloittamisesta. Tietotaidon tasoa haluttiin korottaa, koska tiedot ja taidot eivät olleet riittävät viljelyyn ja karjanhoitoon. (Vihola 2004, 198.)

Maatalousalan koulutuksen historia ulottuu vuoteen 1840, jolloin Mustialaan perustettiin ensimmäinen maatalousopisto, mutta vähäisen opiskelijamäärän vuoksi lakkautti toimintansa vuonna 1853 (Vihola 2004, 199–200). Maatalouskoulujen ohella vuonna 1865 Mustialassa elettiin antamaan maan korkeinta maataloudellista koulutusta, josta valmistui agronomeja aina vuoteen 1908 asti, jolloin agronomikoulutus siirrettiin Helsingin yliopistoon. (Mustialan opisto n.d).

Vuoteen 1880 mennessä perustettuja oppilaitoksia oli jo yhteensä 14, joista kaksi ruotsinkielistä (Vihola 2004, 199–200). Alkuun opetuksen paino oli miesten kasvinviljelytyöt, mutta vähitellen myös naisille annettiin koulutusta karjanhoitoon, erillisissä karjakkokouluissa, jotka alun perin oli perustettu miehiä varten (Maatalousoppilaitokset Suomessa n.d).

3.2 Maatalousalan korkeakoulutus

Korkeinta maatalousalankoulutusta annettiin Mustialassa vuodesta 1865 lähtien, josta valmistui agronomeja vuoteen 1908, jolloin koulutus siirrettiin Helsingin yliopistoon (Vihola 2004, 200). Kun koulutus siirtyi Helsinkiin, muuttui Mustialan opetus opistotasoiseksi maatalousalankoulutukseksi, josta valmistui maatalousteknikkoja (Maatalousoppilaitokset Suomessa n.d). Agrologinimike tuli käyttöön vuodesta 1961 alkaen, koulutuksesta valmistuneet eivät olleet maatalousteknikkoja, vaan agrologeja (Lappalainen n.d, 3).

Maatalousalan koulutusta tarjoavia oppilaitoksia perustettiin vuoteen 1916 kolme lisää, Kurkijolle, Hyvinkäälle ja Turkuun. Vuoteen 1989 mennessä oppilaitoksia oli 10, joista valmistui maatalousteknikkoja. (Maatalousoppilaitokset Suomessa n.d.)

3.3 Opistoasteesta ammattikorkeakoulututkinnoksi

Ammattikorkeakoulu-uudistuksen kokeiluvaihe aloitettiin 1990-luvun alussa. Uudistuksen myötä haluttiin tarjota nuorille yliopistokoulutuksen rinnalle ammatillinen ja yliopistoa käytännönläheisempi korkeakoulututkinto. Tavoitteena oli kehittää koulutuksen laatua ja tasoa, sekä kansainvälisiä yhteyksiä. (HE 206/2002.)

Ammattikorkeakoulujen perustamiseen mallia otettiin ulkomailta; Hollannista ja Saksasta. Tarkoituksena oli luoda korkeakoululaitos, joka olisi tasavertainen ja rinnakkainen yliopistojen kanssa. Ammattikorkeakouluissa painopiste on työelämäosaamisessa ja yliopistoissa akateemisen ja tieteen osaamisessa, tätä mallia kutsutaan dualimalliksi. (Bursiewicz 2021.) Ammattikorkeakouluissa (932/2014, 2014) sanotaan seuraavaa ”Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.”

Vuonna 1992 Mustiala oli kokeiluvaiheessa mukana (Mikkola 2008, 6). Mustialan jälkeen opistotasoisesta agrologikoulutuksesta siirryttiin ammattikorkeakoulutasoisen myös muissa oppilaitoksissa seuraavanlaisesti:

- Turku 1996, joka yhdistyi muiden ruotsinkielisten luonnonvara-alojen oppilaitosten kanssa vuosien aikana ja tunnetaan nykyisin nimellä Yrkeshögsskolan Novia - siirtyi Tammisaareen v 2004 (Friede-fors 2008, 10).
- Oulu 1996 (Järvi 2008, 8).
- Seinäjoki 1996 (Uusitupa 2008, 10).
- Rovaniemi 1998 (Jankkila 2008, 9).
- Saarijärvi, Tarvaala 1999 (Kataja 2008, 6).
- Iisalmi, Savonia 1999 (Kopeli 2008, 9).
- Pohjois-Karjala 1996 (Asikainen 2008, 8).
- Hyvinkää 1998 (Loiskekoski 2008, 7).

Edellä mainituista oppilaitoksista koulutusta tarjoavat nykypäivänä kaikki, paitsi Hyvinkää ja Pohjois-Karjala. Hyvinkäällä viimeiset agrologit aloittivat opiskelunsa vuonna 2007 (Liimatta 2007, 4).

Maatalouskoulutus Suomessa ulottuu pitkälle 1800-luvulle saakka. Maatalous ja etenkin peltotyöt olivat pitkään niin sanottuja miesten töitä ja heidän tietoaan haluttiin kehittää koulutuksen avulla. (Vihola 2004, 201.)

Koulutuksen sukupuolijakauma on muuttunut vahvasti naisvaltaisempaan suuntaan ja Laitisen (2020, 38) mukaan vuonna 2019 valmistuneista agrologeista 68 % naisia ja 32 % miehiä, joka kertoo koulutettavien sukupuolijakauman muutoksesta ja naisten kiinnostuksesta maataloutta kohtaan.

Koulutusta on kehitetty ja kehitetään edelleen. Jotta koulutusta voidaan kehittää nykyisestä, tulee koulutusta tarkastella ja arvioida koko maan laajuisesti sekä selvittää vastaako koulutus työelämän vaatimuksia.

4 Tutkimusasetelma

Tavoitteena oli selvittää vuosina 2014–2020 valmistuneiden työllistymistä ja minkälaisiin työtehtäviin eri oppilaitoksista valmistuneet olivat työllistyneet, minkälaisiksi valmistuneet kokivat koulu-

tuksen ja minkälaisia kehittämideoita koulutukseen toivotaan. Yrittäjinä toimivat agrologit on jätetty tämän selvityksen ulkopuolelle. Agrologeja työskentelee paljon yrittäjinä ja tässä selvityksessä painotus oli ulkopuolisen työnantajan palveluksessa työskentelevissä.

Selvityksessä tarkasteltiin agrologikoulutuksen kehittymistä opistoasteesta ammattikorkeakoulututkintoon ja nykypäivän haku- ja valintakriteereitä. Opetussuunnitelmien vertailussa kartoitettiin pakollisten, vapaavalintaisten sekä harjoittelujaksojen opintopistemääriä sekä kuinka paljon mikäkin opetussuunnitelma sisältää kotieläin- ja kasvituotantoa sekä metsätaloutta ammatillisten pakollisten opintojen myötä.

Työn toimeksiantajan toimii Agrologien Liitto ry. Liitto valvoo agrologien yhteiskunnallisia etuja ja seuraa agrologikoulutuksen kehitystä. Koulutuksen seurannassa keskeistä on ollut ja on yhä edelleen tutkinnon vastaavuus työelämään yhteiskunnan muutoksissa. Agrologikoulutuksen vastaavuus työelämään on aina Agrologien Liitolla ajankohtainen.

Tämä opinnäytetyö on jatkumoa v. 1988 Mustialassa opiskelleiden agrologien Arto Pirttilahden ja Marjut Suontaustan projektityölle. Projektityön aiheena oli agrologikoulutus ja sen vastaavuus työelämään. Heidän projektityönsä oli jaettu kahteen osaan, jossa kysely lähetettiin agrologeille ja työnantajille. Heidän työssään kysely lähetettiin 75 työnantajalle, joista vastasi 43 henkilöä ja vastausprosentti oli 57 %. Agrologien kysely lähetettiin 170:lle, joista vastasi 100 henkilöä ja vastausprosentti oli 59 %.

Kyselyssä tiedusteltiin perustietoja, agrologien valmiuksia työelämään muun muassa kirjallisen ja suullisen taidon osalta, täydennyskoulutuksen tarvetta ja kuinka agrologikoulutusta voitaisiin kehittää. Jotta vertailukelpoisuus säilyy vuoden 1988 selvitykseen, tässä opinnäytetyössä on pääsääntöisesti käytetty samoja kysymyksiä. Selvityksessä agrologeille lähetetty kysely oli laajempi kuin työnantajien.

4.1 Aineisto ja menetelmät

Tutkimuksessa käytettävä aineisto kerättiin kyselyn avulla, joka luotiin Webropol-ohjelmistolla. Linkki ja saatekirje kyselyyn lähetettiin sähköpostitse Agrologien Liiton sähköpostirekisterin kautta

vuosina 2014–2020 valmistuneille agrologeille sekä potentiaalisille yrityksille, joiden alaisuudessa agrologeja työskentelee.

Kysely koottiin Pirttilahden ja Suontaustan projektityön kysymyksistä nykypäivään päivittäen. Kysely luotiin kevään 2021 aikana, ja lähetettiin vastaajille touko-kesäkuussa 2021 16 päivän vastausajalla. Päätoimiset yrittäjät haluttiin rajat kyselystä pois, ja tutkimuksessa keskityttiin vain ulkopuolisen työntekijän palveluksessa työskenteleviin.

Kyselyt haluttiin pitää anonyyminä niin, että vastauksien perusteella ei tunnista vastaajaa. Näin olen sukupuolijakaumaa tai työnantajan nimeä ei kysytty. Selvityksessä haluttiin keskittyä koulutuksen sisältöön ja siitä saatavaan tietoon.

Tutkimusotteena oli kvalitatiivisen (laadullisen) ja kvantitatiivisen (määrällisen) tutkimuksen yhdistelmä. Kyselykaavake oli isossa roolissa aineistoa kerätessä, jossa oli monivalintavaihtoehtoja ja tilaa vapaalle sanalle.

Kyselystä saatiin kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusaineistoa. Kvalitatiiviset tulokset analysointiin teemoittamalla. Teemoittelu on perusmenetelmä laadullisen tutkimusaineiston keskeisen aihepiirin eli teeman hahmottamiseen (Teemoittelu 2016). Tällä menetelmällä jokainen kysymys ja sen vastaukset läpi käytiin vastaus kerrallaan. Tästä saatiin poimittua vastausten keskeiset asiat, jotka analysoitiin ja jaettiin teemoihin.

Teemoja olivat talous, koulutus ja työelämä. Teemoihin jakaminen helpotti tulosten käsittelyä ja samalla vastauksista nousi erilaisia huomioita teemojen sisällä. Esille nousseita asioita käsitellään tulososiossa luvussa 7.

5 Tietoperusta

5.1 Opinnäytetyön keskeisten käsitteiden määrittely

5.1.1 Agrologikoulutus

Nykypäivänä agrologi on vähemmän tunnettu, toisin oli ennen. Nimikkeenä agrologi on vanha tutkintonimike, jota ei nykypäivänä osata liittää luonnonvara-alaan ja tehtäviin, joissa vaaditaan paljon osaamista. Agrologikoulutuksesta valmistuu moniosaajia ja ala itsessään on hyvinkin ajankohdainen. Tulevaisuudessa tarvitaan enemmän ruokaa, ja ruokaa ei ole ilman agrologeja.

Koulutuksen saaneet agrologit ovat elämän keskeisien asioiden osaajia. (Katila 2020, 42.)

Kun tarkastellaan kansallisen vaativuustason ja eurooppalaisten tutkintojen viitekehysten tasoa, kuuluu ammattikorkeakoulututkinto, mikä agrologikoulutus on, tasolle 6. Samalle tasolle kuuluu myös yliopiston alemmat korkeakoulututkinnot. (A 120/2017 2017.)

5.1.2 Työelämä

Työelämässä agrologit ovat tekemisissä biotalouden eri osa-alueilla, kuten kotimaisen ruoan- ja energiatuotannon, hiilensidonnan, luonnon monimuotoisuuden sekä kotieläintuotannon kanssa. Työmahdollisuudet ovat laajat ja agrologi voi työllistyä neuvojaksi, hallinnon, tutkimuksen ja opetustoiminnan asiantuntijaksi sekä kaupan- tai teollisuuden alalle. Monet hankkeet ja projektit työllistävät agrologeja ja osa toimii maaseutuyrittäjinä kasvi- ja/tai kotieläintiloilla. (Opiskele tulevaisuuden tekijäksi n.d.)

5.1.3 Vastaavuus

Koulutuksen ja työelämän yhdistyessä käytetään termiä vastaavuus. Aarnion ja Pulkkisen (2015, 8) mukaan

Työelämä on dynaaminen kokonaisuus ja, kun työelämä muuttuu, tulee koulutuksessa heijastuvan oikeellisen työelämän kuvauksen muuttua vastaavalla tavalla. Siksi "vastaavuudessa" on kyse koulutuksen ja työelämän suhteen säilymisestä niiden alituisessa muutoksessa.

5.1.4 Opetussuunnitelma

Vastuu ja oikeus opetussuunnitelmien suunnittelusta siirrettiin ammattikorkeakouluille noin 20 vuotta sitten, korkeakoulu-uudistuksen seurauksena. Auvisen, Dal Mason, Hirvosen, Kallbergin & Putkurin (2007, 50) julkaisussa opetussuunnitelman käsite kuvataan seuraavasti:

Opetussuunnitelma on opetuksen ja opintojen suunnittelun väline. Sen avulla opetuksesta muodostetaan hallittu ja ehjä kokonaisuus. Opetussuunnitelmassa määritellään tutkintoon johtavan koulutuksen opintojaksot ja opintokokonaisuudet tavoitteineen, määritellään opintojaksojen laajuudet, keskeiset sisällöt sekä opintojaksojen väliset yhteydet ja aikataulutukset suhteessa toisiinsa. Lisäksi hyvä opetussuunnitelma luuraamit henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimiselle.

Ammattikorkeakoulut saavat itse päättää tutkinnon opetussuunnitelman ja sisällön. Tutkinnon sisältö ja opetussuunnitelmat eivät välttämättä ole yhtenäisiä oppilaitosten kesken. Opetussuunnitelma jaetaan pääsääntöisesti perus-, ammatti-, valinnaiset-, vapaavalintaiset- ja harjoitteluopintoihin sekä lisäksi opinnäytetyö kuuluu opetussuunnitelmiin. (Opetussuunnitelma n.d.)

6 Opetussuunnitelmat

6.1 Opetussuunnitelmien vertailu oppilaitosten välillä

Ammattikorkeakoulussa opintojen laajuutta kuvataan opintopistein. Agrologikoulutuksen laajuus ammattikorkeakoulussa on 240 opintopistettä (Opiskele biotalouden osaajaksi n.d). Yksi opintopiste tarkoittaa noin 27 tuntia opiskelijan työtä (ECTS ja opiskelijan työmäärä n.d). Tutkinnon laajuus tunteina on siis $240 \times 27 = 6\,480$ tuntia ja keskimääräinen opiskeluaika on neljä vuotta.

6.2 Opetussuunnitelmien rakenteet eri oppilaitoksissa

Pääsääntöisesti agrologikoulutuksen opetussuunnitelmien rakenne on samanlainen ja on jaettu viiteen osa-alueeseen.

Perusopintoihin kuuluu kieli- ja viestintäopintoja sekä muita työelämän kannalta hyödyllisiä opintojaksoja. Ammattiopinnoissa keskitytään oman alan ydinasiaan ja opitaan työelämään tarvittava ammattitaito- ja tieto. (Opetussuunnitelma n.d.)

Vapaaehtoisia- ja vapaavalintaisia opintoja pystyy valitsemaan oman mielenkiinnon mukaan ja rakentamaan tutkinnon kokonaisuutta oman kiinnostuksen mukaan. Vapaavalintaisia opintojaksoja voi suorittaa myös muissa ammattikorkeakouluissa, myös ulkomailla. (Opetussuunnitelma n.d.)

Harjoittelujaksoilla teorian opiskelu siirretään käytäntöön ja opiskelijat pääsevät perehtymään oman alan työympäristöihin ja soveltamaan opittua tietoa erilaisissa työtehtävissä (Opetussuunnitelma n.d.).

Opinnäytetyö tehdään yleensä työelämälähtöisesti ja se on tutkimus- ja kehittämistyötä, jolla opiskelija osoittaa tietojen ja taitojen soveltamista käytännössä (Opetussuunnitelma n.d.).

Taulukossa 2 kuvataan, kuinka agrologikoulutusta tarjoavien oppilaitosten opetussuunnitelmien rakenne jakautuu eri kokonaisuuksiin.

Taulukko 2. Opetussuunnitelmien rakenteet eri oppilaitoksissa (Korhonen 2020, 2; Riihinen 2020, 3; Agrologi (AMK) päivätoteutus, n.d; Opetussuunnitelma n.d; Bioekonomi, h 21, Plant Production n.d; Agrologikoulutus (päiväopinnot), Rovaniemi, syksy 2020 n.d; Maaseutuelinkeinojen tutkintoohjelma (240 op) n.d.)

Oppilaitos	Pakolliset perus - ja ammattiopinnot	Vaihtoehtoiset ammattiopinnot	Vapaasti valittavat opinnot	Harjoittelut	Opinnäytetyö
Hämeen AMK, Mustiala	105	0-90	0-90	30	15
Jyväskylän AMK, Tarvaala	155	30	10	30	15
Seinäjoen AMK, Seinäjoki	121	44	10	50	15
Savonia AMK, Iisalmi	135	25	15	50	15
Novia yrkeshögsskolan, Raasepori	156	30	9	30	15
Lapin AMK, Rovaniemi	170	20	5	30	15
Oulun AMK, Oulu	180	-	15	30	15

6.2.1 Pakolliset perus – ja ammattiopinnot

Kaikille tutkinto-opiskelijoille pakollisia perus- ja ammattiopintoja on eniten Oulun ammattikorkeakoulussa, 180 opintopistettä ja toiseksi eniten Lapin ammattikorkeakoulussa, jossa opiskellaan 170 opintopisteen edestä kaikille opiskelijoille yhteisiä opintoja.

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa perus- ja ammattiopintoja opiskellaan 155 opintopisteen edestä. Novian yrkeshögsskolanissa kyseisiä opintoja on 156 opintopisteen verran.

Savonian ammattikorkeakoulu tarjoaa perus- ja ammattiopintoja 135 opintopisteen verran ja hie- man vähemmän, 121 opintopistettä tarjoaa Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Hämeen ammattikor- keakoulussa kaikille yhteisiä perus- ja ammattiopintoja on vähiten, josta johtuen vaihtoehtoisten ja vapaavalintaisten osuus on taas suurin, jolloin opiskelija voi valita oman mielenkiinnon mukaan vaihtoehtoisia opintoja.

6.2.2 Pakollisten ammattiopintojen jakautuminen

Pakolliset ammattiopinnot on jaoteltu kasvi – ja kotieläintuotantoon sekä metsätalouteen. Edellä mainitut ovat agrologin ammatillisen osaamisen keskeisiä osaamisalueita (Agrologi (AMK), maa- seutuelinkeinot n.d). Kasvituotannon pakollisten opintojaksojen laajuudet vaihtelevat paljon eri oppilaitosten välillä. Kasvituotannon pakollisten opintojaksojen määrässä on jopa 26 opintopisteen ero Jyväskylän ammattikorkeakoulun 10 opintopisteestä Novian 36 opintopisteeseen (Taulukko 3).

Kotieläintuotannon osalta jakauma on Jyväskylän ammattikorkeakoulun 7 opintopisteestä Savo- nian 23 opintopisteeseen. Metsätaloutta tarjotaan vain neljässä oppilaitoksessa, jossa jakauma on Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Lapin ammattikorkeakoulun 10 pisteestä Novian 18 opintopis- teeseen. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Pakollisten ammattiopintojen jakautuminen (Mts. 12.)

Oppilaitos	Kasvintuotanto	Kotieläintuotanto	Metsätalous
Hämeen AMK, Mustiala	15	15	-
Jyväskylän AMK, Tarvaala	10	7	10
Seinäjoen AMK, Ilmajoki	25	10	-
Savonia AMK, Iisalmi	16	23	-
Novia yrkeshögsskolan, Raasepori	36	15	18
Lapin AMK, Rovaniemi	15	15	10
Oulun AMK, Oulu	19	20	16

6.2.3 Vaihtoehtoiset- ja vapaavalintaiset opinnot

Oulun ammattikorkeakoulussa rakenteeseen ei kuulu vaihtoehtoisia ammattiopintoja ollenkaan ja vapaasti valittavia opintoja 15 opintopisteen verran. Lapin ammattikorkeakoulussa vaihtoehtoisia ammattiopintoja tarjotaan 20 opintopisteen verran ja vapaavalintaisia opintoja kerrytetään 5 opintopisteen edestä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Novia tarjoavat vaihtoehtoisia ammattiopintoja 30 opintopisteen verran ja vapaasti valittavia opintoja Jyväskylä 10 opintopisteen ja Novia 9 opintopisteen verran.

Hämeen ammattikorkeakoulu eroaa vaihtoehtoisten- ja vapaavalintaisten opintojaksojen kategorioissa paljon muista oppilaitoksista. Opiskelijalla on valittavanaan 90 opintopisteen edestä vaihtoehtoisia ammattiopintoja, mutta halutessaan kaikki 90 opintopistettä voi myös suorittaa vapaavalintaisina opintoina muilta aloilta oman kiinnostuksen mukaan.

Seinäjoen rakenteessa vaihtoehtoisia opintoja on 44 opintopistettä ja vapaavalintaisia opintoja 10 opintopistettä. Savoniassa vapaasti valittavia kuuluu enemmän, kuin vaihtoehtoisia ammattiopintoja. Vaihtoehtoisia ammattiopintoja Savonian ammattikorkeakoulussa opiskellaan 25 opintopisteen edestä ja vapaavalintaisia 15 opintopisteen verran.

6.2.4 Harjoittelujaksot ja opinäytetyö

Savonia ja Seinäjoki tarjoavat oppilaitoksista enemmän harjoittelujaksoja, kummassakin 50 opintopisteen edestä. Muissa oppilaitoksissa harjoittelujakson opintopistemäärä on 30, mikä on lähes puolet vähemmän kuin Savoniassa ja Seinäjoella.

6.2.5 Opinnäytetyö

Opinnäytetyö tehdään opintojen loppuvaiheessa. Opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia tietojen ja taitojen soveltamiseen. Alemman korkeakoulututkinnon työn laajuus on usein 15 opintopistettä, mikä vastaa noin 2–4 kuukauden työtä (Opinnäytetyö n.d). Agrologien opinnäytetyön laajuus on kaikkien oppilaitosten rakenteessa yhtenäinen 15 opintopistettä.

7 Tulokset

7.1 Vastaajien taustatiedot

Valmistuneiden kyselyyn vastanneet olivat valmistuneet vuosina 2014–2020. Sähköpostitse lähetetty linkki tavoitti 649 henkilöä, joista kyselyyn vastasi 98 henkilöä ja vastausprosentti oli 15. Kyselyyn vastanneista 10,2 % oli päätoimisia yrittäjiä ja heiltä saatiin arvokasta tietoa agrologikoulutuksesta, mutta opinnäytetyön aihe oli rajattu ulkopuolisella työnantajalla työskenteleviin ja yrittäjät jätettiin tulostarkastelusta pois. Vuonna 1988 tehdyssä tutkimuksessa päätoimisia viljelijöiden osuus oli 40 %.

Työnantajien kysely lähetettiin 55 henkilölle, joista 9 vastasi kyselyyn. Vastausprosentti oli 16.

7.2 Agrologien kysely

Taulukossa 4 on esitetty jakauma, mistä oppilaitoksesta vastaajat olivat valmistuneet agrologiksi.

Taulukko 4. Jakauma mistä oppilaitoksesta kyselyyn vastanneet olivat valmistuneet.

	n	Prosentti
Hämeen ammattikorkeakoulu, Mustiala	19	19,4%
Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tarvaala	27	27,5%
Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Ilmajoki	18	18,4%
Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi	18	18,4%
Novia yrkeshögsskolan, Raasepori	4	4,1%
Lapin ammattikorkeakoulu, Rovaniemi	1	1 %
Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu	11	11,2%
Yhteensä	98	

Taulukossa 5 kuvataan valmistuneiden agrologien ikää valmistuessaan.

Taulukko 5. Vastaajien ikäjakauma valmistuessaan

	n	Prosentti
24 vuotta tai alle	32	32,7%
25 - 29	35	35,7%
30 - 39	16	16,3%
40 - 49	7	7,1%
50 vuotta tai yli	8	8,2%

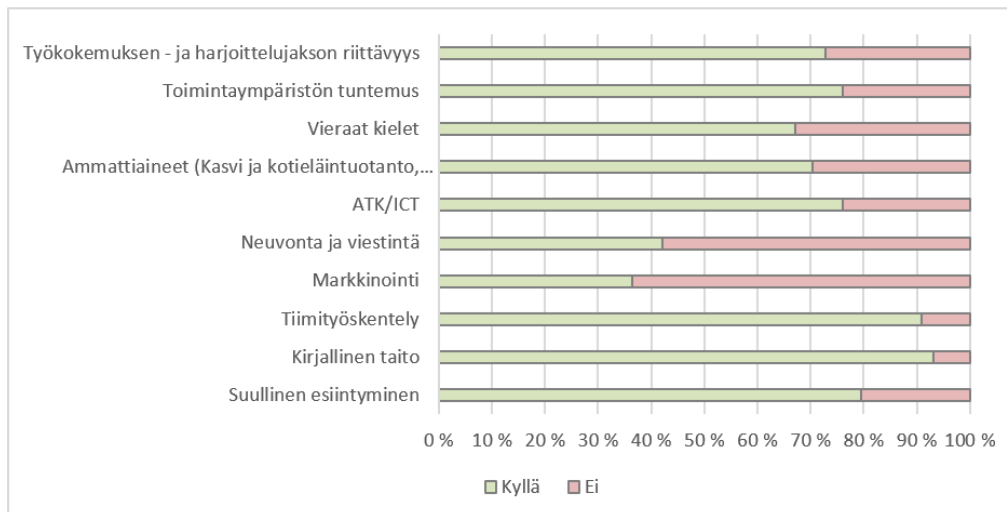
7.2.1 Opiskeluaika

Opiskeluajan kestoa piti sopivana 82 % vastaajista, 17 % liian pitkänä ja 1 % mielestä opiskeluaika oli liian lyhyt. Teorian ja käytännön suhdetta kysyttäessä 62 % mielestä kumpaakin oli sopivasti, 5 % haluaisi painottaa opintoja enemmän teoriaan ja loput 33 % painottaisi opintoja enemmän käytäntöön.

Vastaajat, jotka opintojensa aikana suorittivat harjoitteluja 30 opintopistettä, niin heistä 75 % oli sieltä mieltä, että harjoitteluja oli riittävästi. Puolestaan 50 opintopistettä harjoitteluja opintojensa aikana suorittaneista 87 % oli tyytyväisiä harjoittelujen

7.2.2 Koulutus työelämälähtöisesti

Kyselyllä haluttiin tietää, minkälaiset valmiudet eri osa-alueille koulutus antoi agrologien mielestä työelämään (ks. Kuvio 1). Erityisesti tuloksista nousi ilmi neuvonnan- ja viestinnän sekä markkinoinnin osuus. Vastaajista alle puolet sai mielestään riittävät valmiudet edellä mainittuihin osa-alueisiin. Parhaiten koulutus antoi työelämää ajatellen valmiudet kirjallisen taidon, tiimityöskentelyn sekä suullisen esiintymisen osalta.



Kuvio 1. Koulutuksen antamat valmiudet työelämään agrologien mielestä.

Työelämää ajatellen koulutuksen hyväksi puoliksi nostettiin esiin mm. harjoittelut, monipuolisuus, tiedonhankinnan opetus, erikoistumis-/ suuntautumismahdollisuus, projektit/ hankkeet ja tiimityöskentely.

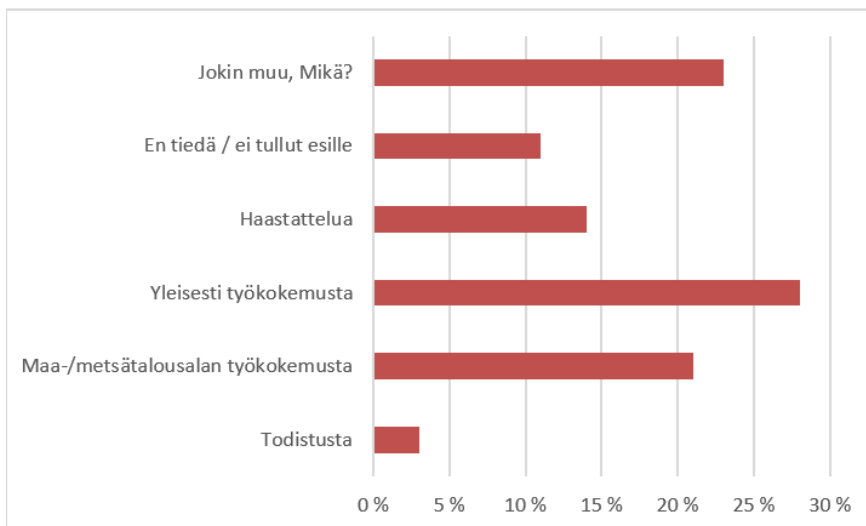
Vastaavasti työelämässä tarvittuja taitoja, joita koulutukselta toivottiin enemmän, olivat talous, markkinointi, verotus, maatalouteen liittyvät tuet ja juridiikka. Tiiviimpää yhteistyötä työelämän yritysten sekä muiden oppilaitosten kanssa toivottiin enemmän ja lisäksi toivottiin yhtenäisempiä opetussuunnitelmia oppilaitosten välillä.

Koska agrologikoulutukseen tulevien taustatiedot-, taidot ja koulutukset vaihtelevat, toivottiin selkeämpiä ryhmäjakoja koulutuksen aloituksessa taustatiedon-, taidon ja koulutuksen mukaan. Ryh-

mäjakoja toivoivat etenkin ne, joilla maataloustaustaa oli ennestään. He olisivat halunneet syventää osaamistaan ammattikorkeakoulussa ja hyödyntää opettajien asiantuntemusta, perusasioiden opiskelemisen sijaan.

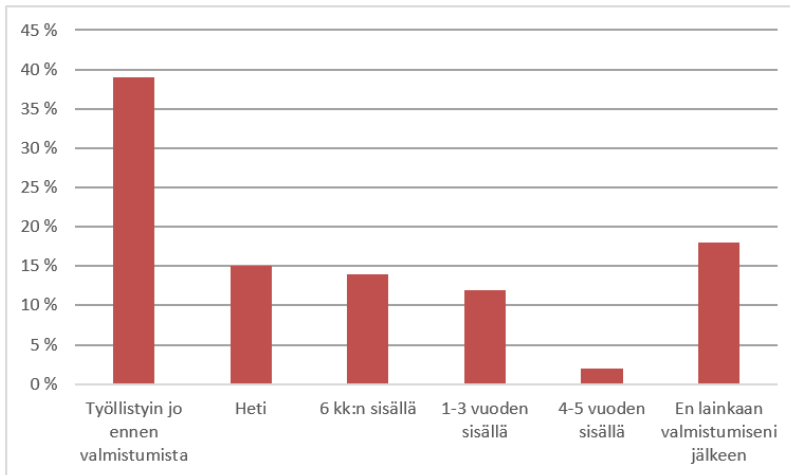
7.2.3 Koulutuksesta työelämään

Agrologeilta kysyttiin, painotettiinko jotain tiettyä osa-aluetta nykyiseen työhön valittaessa. Kuviossa 2 on jaoteltu, mikä oli heidän mielestään painotus nykyiseen työhön valittaessa. Heidän mielestään painotus oli työkokemuksessa ja vapaamuotoisissa vastauksissa esille nousi henkilön asenne ja motivaatio. Monet olivat myös työllistyneet harjoittelun kautta.



Kuvio 2. Mitä osa-aluetta työnantajat painottivat nykyiseen työtehtävään valittaessa agrologien mielestä

Kuviossa 3 kuvataan, kuinka nopeasti agrologit työllistyivät valmistumisen jälkeen. Jopa 39 % työllistyi ennen valmistumistaan ja vastaajista 28 % sai töitä viimeistään puolen vuoden sisään valmistumisestaan ja 14 % 1–5 vuoden sisään. (ks. Kuvio 3).



Kuvio 3. Missä ajassa agrologit työllistyivät valmistumisen jälkeen

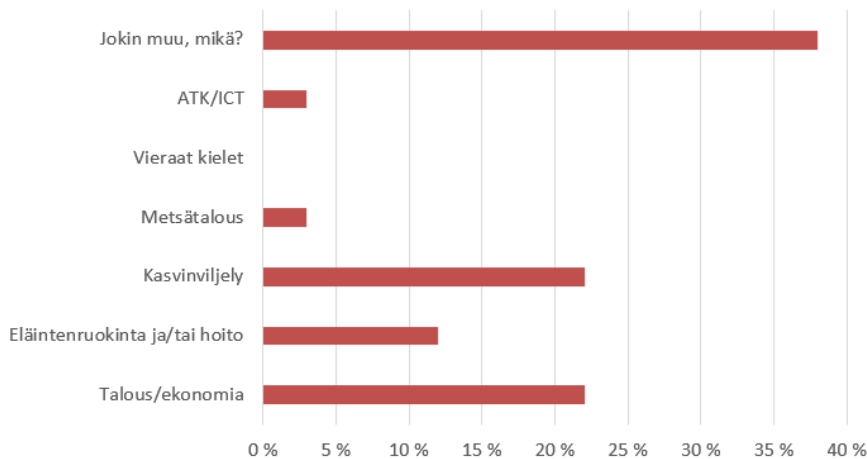
Vastaajista 18 %, jotka eivät työllistyneet valmistumisen jälkeen ollenkaan koulutusta vastaaviin töihin olivat joko vaihtaneet alaa tai kokivat työllistymisen olevan vaikeaa.

Työpaikkaa vaihtaneita valmistumisen ja ensimmäisen työpaikan jälkeen oli 46 henkilöä eli 53 % vastaajista. Näistä edellä mainituista työpaikkaa vaihtaneista 10 % oli ollut jo yli kolmessa työpaikassa. Työpaikkaa vaihtaneista 5 % oli vaihtanut työpaikkaa palkkauksen takia ja 3 % työmotivaation takia. Kolmasosa vastaajista eli 29 % pääsi etenemään uralla ja vaihtoivat siksi työpaikkaa. Pieni osa, 5 % vastanneista olivat muuttaneet toiselle paikkakunnalle, jolloin työpaikka oli vaihtunut.

Suurimmalla osalla työpaikkaa vaihtaneista vastaajista, 58 % oli jokin muu syy työpaikan vaihtoon. Muita syitä työpaikan vaihtoon olivat huono työilmapiiri ja henkilöstöjohtaminen. Edellä mainitut olivat syitä jättää vanha työpaikka ja etsiä uusi, jossa työilmapiiri ja henkilöstöjohtaminen olivat parempia. Myös halu ulkomaille töihin sekä pääsy koulutusta vastaavaan työhön.

7.2.4 Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutusta työelämässä oli saanut 44 % vastaajista ja 56 % ei. Eniten täydennyskoulutusta oli saatu kasvinviljelyn ja talouden aiheisiin (ks. Kuvio 4). Vapaamuotoisia vastauksia kirjoittaneiden koulutuksenaiheita olivat muun muassa neuvonta ja maataloustuet sekä opetus – ja johtotehtäviin liittyvät koulutukset.



Kuvio 4. Täydennyskoulutusten aiheet, joihin agrologit olivat saaneet täydennyskoulutusta.

Koulutuksien kestot vaihtelivat päivästä yli vuoden kestäviin koulutuksiin ja koulutusmuodot lupa-korttikoulutuksesta ylempään amk-tutkintoon.

Täydennyskoulutusten koulutusmuotona korkeakouluopintoja oli jatkanut 18 % vastaajista, oppisopimuksella 10 % sekä ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla täydennyskoulutuksen saaneita oli 10 % vastaajista (Ks. Taulukko 6). Yli puolet vastaajista, 53 % oli saanut täydennyskoulutuksen jollain muulla kuin edellä mainituista koulutusmuodoista. Esille nousi yritysten sisäiset koulutukset ja seminaarit, joilla työtehtävään saatiin ajankohtaista tietämystä niin tuotteiden kuin valvonnan osalta.

Taulukko 6. Täydennyskoulutuksen koulutusmuoto

Ammatti – tai erikoisammattitutkinto	10 %
Avoin yliopisto	6 %
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	6 %
Alempi korkeakoulututkinto, eri ala	6 %
Oppisopimuskoulutus	10 %
Lupakorttikoulutus	9 %
Jokin muu, Mikä?	53 %

Nykyisessä työssään 49 % koki tarvitsevansa lisää täydennyskoulutusta ja 51 % oli tyytyväisiä tämänhetkiseen koulutustasoon ja osaamiseen. Erityisesti myyntiin, markkinointiin ja talousasioihin sekä viljelijöiden tukiasioihin kaivattiin täydennyskoulutusta. Agrologin ylempi ammattikorkeakoulututkinto sekä johtaminen mainittiin vastauksissa useaan otteeseen.

7.2.5 Kehittämisideat

Agrologikoulutuksen kehittämisideoita oli paljon ja vastauksia tuli monimuoto- sekä päiväopiskelumuotoisena opiskelleilta. Osa ei ollut tietoisia ajankohtaisista opetussuunnitelmista, joten kehittämisideoita ei nykypäivän suunnitelmiin osattu antaa.

Heti koulutuksen alussa ryhmäjaoissa tulisi kiinnittää huomioita siihen kenellä kokemusta maataloudesta on jo ennestään tai ne keillä koulutusta tai työkokemusta ei ole ollenkaan kyseiseltä alalta. Jakoja perusteltiin siten, että opettajien tietotaitoa pystyisi hyödyntämään paremmin ja opiskelu olisi nimenomaan syventävää. He, joilla perustietoja/taitoja ei olisi, aloittaisivat perusteista ja koulutus olisi tasavertaisempaa ryhmän sisällä.

Koulutusta pidettiin pintaraapaisuna, jolloin monesta asiasta tietää vähän, mutta ei tarpeeksi. Varsinaista erikoistumis- tai suuntautumisvaihtoehtoa toivottiin. Tämä heijastuu opetussuunnitelmien eriäviin rakenteisiin. Joissain oppilaitoksissa vaihtoehtoisia ammattiopintoja ei ollut valittavissa, ja toisessa oppilaitoksessa näitä oli mahdollista valita jopa 90 opintopisteen edestä.

Käytännön ja teorian suhdetta ehdotettiin tasapainoisemmaksi ja ehdottomasti yhteistyötä työelämän ja yritysten kanssa toivottiin erityisen paljon. Monet eivät tienneet agrologin työllistymismahdollisuuksista selkeästi opiskeluaikana, joten selvitystä työllistymismahdollisuuksista juuri yritysten kautta haluttiin lisää.

Opinnäytetyön aloittamista ehdotettiin jo ensimmäisenä vuotena, jolloin työ kulkisi mukana koko opiskeluajan. Vastaavasti opinnäytetyön poistamista tai vaihtoehtoista mallia mietittiin, sillä monelle se tuntui olevan vain pakollinen laajempi työ, josta ei agrologin osaamisen kannalta koettu olevan suurta hyötyä, vaan enemmän ajan tuhlaamista. Opinnäytetyötä ei rakenteesta voida poistaa tällä hetkellä, sillä valtioneuvoston asetuksessa on kerrottu opinnäytetyön kuuluvan ammattikorkeakoulussa suoritetun tutkinnon rakenteeseen (A 1192/2019, 2019).

7.3 Työnantajien kysely

Työnantajien mielipidettä agrologien taitojen riittävydestä kysyttäessä 80-luvulla vahvin osaaminen oli suullinen esiintyminen, johon tyytyväisiä oli 93 % vastaajista. Nykypäivänä suullinen osaaminen on laskenut ja työnantajien mielestä 56 % oli tyytyväisiä.

Nykypäivänä eniten tyytyväisiä oltiin ammattiaineiden osaamiseen, johon 89 % vastasi agrologeilla olevan riittävät valmiudet ammattiaineiden osalta. Vertailtavassa projektityössä vastaava luku oli 95 %. Ammattiaineiden osalta tyytyväisyys on laskenut, mutta ei merkittävästi.

Tiimityöskentelytaitoja työnantajat pitävät riittävinä edelleen ja luku on pysynyt samana 90 %. Neuvontataitojen tyytyväisyys on vuosien aikana vähentynyt 70 prosentista 56 prosenttiin. Tätä on Pirttilahden ja Suontaustan työssä kommentoitu henkilökohtaisilla ominaisuuksilla, johon koulutuksella ei ole suurta vaikutusta.

Agrologit kokevat markkinoinnin heikkoudeksi, mutta siitä huolimatta työnantajat ovat nykyään tyytyväisempiä heidän markkinointitaitoihinsa. Aikaisemmin tyytymättömiä oli 80 %, kun nykyisin 33 % työnantajista koki markkinointitaidot heikoiksi.

Neuvonnan ja viestinnän osalta 33 % vastaajista oli nykypäivänä sitä mieltä, että agrologeilla ei ole riittävät pätevyudet kyseisten taitojen osalta. Pirttilahden & Suontaustan selvityksen mukaan vastaava lukema oli vuonna 1988 30 %. Edellä mainittujen osa-alueiden kohdalla tyytyväisten työnantajien osuus on laskenut. Otettaessa tässä huomioon pienempi vastausprosentti kuin vuonna 1988, tuloksia ei täysin voida verrata keskenään.

Työnantajat arvostavat työntekijän alaistaitoja sekä työelämän pelisäännöt tuntevia työntekijöitä. Näiden sijaan 2021 selvityksessä atk-taidot olivat hyvin hallussa, kun vertailtavan työn aikaan vuonna 1988 siihen kaivattiin enemmän osaamista.

8 Muutokset ja kehitys vuodesta 1988 vuoteen 2021

8.1 Kriteerit töihin valittaessa

Agrologia töihin valittaessa vuonna 1988 työnantajilla pääpaino oli haastattelussa ja työkokemuksessa. Todistuksen merkitys ei korostunut kummassakaan selvityksessä. Työtehtävään valittavan sukupuolella ei ollut myöskään merkitystä.

Työtehtävissä on suurta vaihtelua yhtä lailla kuin vuonna 1988 Pirttilahden ja Suontaustan projektitutkimuksessakin. Tyypillisesti neuvonta -, hallinto- ja kehitystehtävät ovat agrologin työtehtäviä, mutta kouluttaminen, markkinointi, tutkimus, kehitystyö ja johtaminen voivat yhtä lailla olla agrologin työtehtäviä (Opiskele tulevaisuuden tekijäksi n.d).

8.2 Työllistyminen

Työn saannissa on tapahtunut suuria muutoksia verrattuna Pirttilahden ja Suontaustan vuonna 1988 tekemään selvitykseen. Silloin lähes 90 % oli saanut koulutusta vastaavaa työtä 6 kuukauden sisään valmistumisesta ja vain 3 % ei ollut saanut koulutusta vastaavaa työtä ollenkaan. Vuonna 2021 tehdystä selvityksessä 6 kuukauden sisään valmistumisesta 67 % oli saanut koulutusta vastaavaa työtä ja 18 % ei ollenkaan.

Agrologien työpaikkojen määrät, sekä kuinka monessa työpaikassa ovat työskennelleet valmistumisen jälkeen, ovat pysyneet lähes samoissa lukemissa. Nykypäivänä 47 % on ensimmäisessä työpaikassaan ja 53 %:lla työpaikka on toinen tai kolmas. Pirttilahden ja Suontaustan projektityössä ensimmäisessä työpaikassa oli 66,6 % vastaajista, ja 33,3 % toisessa tai kolmannessa.

Pirttilahden ja Suontaustan selvityksessä työpaikan vaihtoon vaikuttavia seikkoja oli opistomuotoisten agrologien keskuudessa parempi palkka, eteneminen uralla ja työmotivaatio. Nykypäivänä yleisin yksittäinen syy työpaikan vaihtoon oli uralla eteneminen. Paremman palkkauksen perässä työpaikkaa vaihtaneita oli vain murto-osa. Muita syitä työpaikan vaihtoon nykypäivänä oli muun muassa työilmapiiri, henkilöstöjohtaminen ja muutto toiselle paikkakunnalle.

8.3 Täydennyskoulutus

Suosituimmat täydennyskoulutuksen pituudet olivat Pirttilahden ja Suontaustan projektityön tuloksien mukaan parin päivän mittaisia, kun nykypäivänä koulutusten pituuksista yleisin oli päivän mittainen koulutus, jota oli 28 % vastaajista saanut. Koulutusten aiheet ovat pysyneet samansuuntaisina ja täydennyskoulutuksen aiheita olivat ja ovat nykyään mm. oman työtehtävän koulutus, lainsäädäntö, markkinointi, rahoitus ja neuvontatyön koulutukset.

Työnantajat kouluttavat mielellään agrologeja, nyt tehdyssä selvityksessä 100 % työnantajista oli täydennyskouluttanut heillä työskenteleviä agrologeja. Vuonna 1988 tehdyssä projektityössä vastaava prosenttiosuus oli 95.

8.4 Koulutuksen tarjoamat pätevydet

Suullisen esiintymisen riittävydessä on tapahtunut suuri harppaus 80-luvulta. Silloin 48 % oli tyytyväinen esiintymiseen ja 52 % koki taitonsa puutteelliseksi. Nykypäivänä tyytyväisiä on 80 % ja puutteelliseksi taitonsa koulutuksen pohjalta koki 20 %. Koulutuksen tarjoama tyytyväisyys kirjallisen taidon riittävydestä, on noussut 30 vuoden takaa 72 prosentista nykypäivän 93 prosenttiin.

Ryhmä – ja tiimityöskentelyn Pirttilahden ja Suontaustan osuudet olivat tyytyväisten 91 % ja tyytymättömien 9 % osalta ovat pysyneet samoissa nykypäivän vertailussa.

Opiskeluaikaa pidetään edelleen pääsääntöisesti sopivan pituisena. Vuonna 1988 tehdyssä selvityksessä noin 6 % vastaajista piti koulutusaikaa liian pitkänä ja nykypäivänä vastaava osuus oli 17 %. Käytännön painotusta toivotaan edelleen enemmän, vaikka tätä mieltä olevien määrä on vähentynyt. 30 vuotta sitten vastaajista 49 % toivoi enemmän käytäntöä, kun nykypäivänä sitä toivoi reilu kolmannes (33 %).

Pidempää ja selkeämpää erikoistumisjaksoa toivottiin jo 80-luvulla, joka nousee tuloksista esiin myös nykypäivänä. Erityisesti asiantuntijaluennoitsijoita toivottiin erikoistumisharjoittelua ajatellen sekä 80-luvulla, että nykypäivänä. Luennoitsijoiden avulla opiskelijat pääsisivät tutustumaan eri yritysten ja organisaatioiden harjoittelumahdollisuuksiin, ja tietotaito agrologin mahdollisista työpaikoista lisääntyisi.

Pintaraapaisu koulutuksesta nousi esille kummassakin selvityksessä. Pirtilahden ja Suontaustan selvityksessä koulutuksen ja oppiaineiden sisällön selkeyttämistä sekä määrien tarkastelua toivottiin. Agrologit kummassakin selvityksessä vuonna 1988 ja nyt 2021 toivoivat enemmän markkinointia, yrityksen johtamista ja juridiikkaa koulutuksen sisältöön.

Vuonna 1988 agrologit toivoivat lisää koulutusta tietotekniikasta, keskustelutaidoista, suullisesta esiintymisestä ja työturvallisuudesta. Nykypäivän selvityksessä ei mainittu negatiivisina puutteina edellä mainittuja, joten kehitystä voidaan todeta tapahtuneen. Tietotekniikka ja teknologia on ottanut 30 vuoden aikana suuren harppauksen eteenpäin, joka tukee tätä huomiota.

9 Johtopäätökset ja pohdinta

Selvityksen vertailukelpoisuudesta agrologien kohdalla vastausprosentit jäivät paljon alhaisemmaksi kuin vuonna 1988 tehdyssä työssä. Pirttilahden ja Suontaustan työssä vastausprosentti oli 58 % ja tämän päivän selvityksessä 13 %. Sama lasku tapahtui myös työnantajien kyselyn kohdalla. Vuonna 1988 työnantajista, joille kysely lähetettiin, vastasi 57 % ja tässä selvityksessä osuus oli 16 %.

Koska vastaajamäärät olivat selvityksessä odotettua ja vertailtavaa tutkimusta alhaisemmat, ovat tulokset suuntaa antavia eivätkä täysin vertailukelpoisia. Arvokasta tietoa ja koulutuksen kehittämisideoita saatiin kuitenkin paljon, ja eri oppilaitoksista valmistuneilta. Koska kysely perustui anonyymiyteen, haluttiin kerätä tietoa nimenomaan koulutukseen liittyen, eikä taustatekijätiedot olleet oleellisia selvityksen kannalta.

Saatujen tuloksien mukaan agrologikoulutuksessa on kehittämisen tarpeita. Monipuolinen ala heijastuu koulutuksen sisällön pintaraapaisuun, toisaalta monipuolisuus mainittiin positiivisena asiana työelämää ajatellen. Lähtökohdat korostuvat koulutuksen alkuvaiheessa, kun selkeitä jakoja ei taustakoulutuksen- ja osaamisen mukaan ole. Ryhmäjakoja toivoivat etenkin ne, joilla maataloudesta oli koulutus tai työkokemusta ennestään. He olisivat halunneet syventää osaamistaan ammattikorkeakoulussa ja hyödyntää opettajien asiantuntemusta perusasioiden käymisen sijaan.

Agrologit työllistyvät pääosin hyvin, mutta alkuun työsuhteet ovat usein määräaikaista alan kausiluonteisuuden vuoksi. Määräaikaiset työsuhteet heijastuvat työpaikan vaihtoon ja työsuhteiden määrään. Erilaiset työharjoittelut ovat hyviä polkuja työelämään, mutta tiiviimpää yhteistyötä työelämän yritysten ja oppilaitosten kanssa kaivataan. Tämä havainto tukee myös tuloksissa esille tullutta havaintoa, että opiskeluiden painotusta halutaan enemmän käytäntöön.

Vastaajien ikäjakauma huomioiden ja nuorten alle 24-vuotiaiden vastaajien määrän ollessa 33 % heijastuu se toiveena koulutuksen kehittämis ehdotuksissa työelämä- ja yritys lähtöisempään opiskeluun. Nuorilla työkokemusta ei vielä ole karttunut yhtä paljon kuin mahdollisesti vanhemmalla väestöllä, joten tämä todettakoon yhdeksi suureksi kehityksen aiheeksi.

Työelämään agrologit sijoittuvat laajasti eri työtehtäviin, työmahdollisuuksia on paljon ja eteneminen työuralla on erittäin todennäköistä. Hieman alle puolet kyselyyn vastaajista oli saanut täydennyskoulutusta työnantajan toimesta, josta erityisesti esille nousi neuvontatyö.

Tutkimuskysymykseen vastaako agrologikoulutus työelämän vaatimuksia, voidaan todeta sen vastaavan. Täydennyskoulutuksilla saadaan kohdennettua osaamista työtehtäväkohtaisesti ja koulutus tarjoaa perustiedot maa-, metsä- ja biotalouteen. Neuvonta- ja myyntiyöhön tarvitaan jonkin verran ulospäinsuuntautuneisuutta, joka on jokaisella ihmisellä henkilökohtainen ominaisuus. Vaikka opetussuunnitelman rakenteessa olisi enemmän asiakaspalveluun viittaavia opintoja, ei henkilökohtaisiin ominaisuuksiin pystytä vaikuttamaan, tämän huomion tekivät myös Pirttilahti & Suontausta vuonna 1988 projektityössään.

Työnantajat ja agrologit ovat tyytyväisiä siihen, millaiset valmiudet koulutus antaa eri ammattiaineiden sekä yleisesti viestinnän suhteen. Oppilaitosten eriävät opetussuunnitelmat ja niiden rakenteet antavat erilaisen lähtökohdan esimerkiksi työharjoittelun sekä vaihtoehtoisten ammatinopintojen suhteen. Yhtenäisemmät opetussuunnitelmat ja koulutukset oppilaitosten välillä toisivat työelämään osaamisen mukaan yhteneväisempiä agrologeja.

Agrologia töihin valitessaan työnantajat painottivat työhaastattelua. Tämä painotus ei muuttunut vuosien aikana, joten todetaan haastattelun olevan tilanne, johon erityisesti työnhakijan kannattaa panostaa. Työnantajat arvostivat myös alaistaitoja, sekä toivoivat työntekijöiden tuntevan työelämän pelisäännöt. Jatkossa agrologien työtehtäviä ajatellen automaatio syrjäyttää fyysistä työtä, joten erilaisten järjestelmien ja ohjelmien osaaminen korostuu.

Agrologeja työskentelee myös markkinoinnin työtehtävissä, ja tulosten perusteella agrologit voivat koulutukselta enemmän markkinointiin liittyviä opintoja. Täytyy kuitenkin pohtia, onko markkinointi oleellinen osa agrologin ammattitaitoa. Markkinointiin on omia koulutuksia ja keskittyvät nimenomaan markkinoinnin eri muotoihin, kun agrologeilla luonnonvara-alan monialaisuus on koulutuksen pääpainona.

Työnantajat ovat pääosin tyytyväisiä agrologien markkinointitaitoihin, joten perustiedot markkinointiin koulutuksen pohjalta saa. Markkinoinnissa henkilökohtaiset ominaisuudet ja visuaalisen

hahmottamisen taito ovat eduksi yhtä lailla kuin suullinen esiintyminen, joten koulutuksella näihin ominaisuuksiin ei täysin pysty vaikuttamaan. Agrologien työskennellessä maatalousalan yrityksissä markkinoinnin parissa, maatalouden käsitteiden ja kohderyhmän tunteminen on eduksi.

Tulevaisuudessa koulutusta uudistettaessa tarkastelisin tämän sekä Pirttilahden & Suontaustan vuonna 1988 tehdyn selvityksen pohjalta esille nousseita huomioita. Vaikka aikaa selvityksien välissä on yli 30 vuotta ja koulutuksessa on tapahtunut suuria muutoksia, on asioita, joita opiskelijat toivovat koulutukselta edelleen enemmän. Ammattikorkeakoulu on käytännön läheisempi koulutus kuin yliopisto ja tätä muutosta halutaan edistää yhdessä työelämän kanssa.

Suomalaisen korkeakoulujärjestelmän duaalimallia ja laissa määriteltyä ammattikorkeakoulun työelämälähtöisyyttä täytyy ehdottomasti vahvistaa ja lisätä agrologikoulutusta työelämälähtöisemmäksi.

Lähteet

A 120/2017. 2017. Valtioneuvoston asetus tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä. Annettu 23.2.2017. Viitattu 2.1.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170120>.

A 1129/2019. 2019. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoululaista. Annettu 18.12.2014. Viitattu 19.1.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141129#Pidm45237815945696>.

Aarnio, L. & Pulkkinen, S. 2015. Mitä tarkoittaa ”ammattillisen koulutuksen työelämävastaavuus”?, 8. Viitattu 13.7.2021.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/173071_mita_tarκοittaa_ammattillisen_koulutuksen_työelämävastaavuus.pdf.

Agrologi (AMK), maaseutuelinkeinot. N.d. Oamk.fi Hae opiskelemaan.

Ammattikorkeakoulututkinnot. Viitattu 3.1.2021.

<https://www.oamk.fi/fi/koulutus/ammattikorkeakoulututkinnot/agrologi-amk>.

Agrologi (AMK), maaseutuelinkeinot, päivätoteutus. N.d. Opintopolku.fi. Viitattu 14.3.2021.

<https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.75893083925>.

Agrologi (AMK), päivätoteutus. N.d. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelmat. Viitattu 4.7.2021.

<https://opinto-opas.seamk.fi/index.php/fi/21/fi/71/AGRO21/year/2021>.

Agrologikoulutus (päiväopinnot), Rovaniemi, syksy 2020. N.d. Lapin ammattikorkeakoulu.

Opinto—opas. Viitattu 4.7.2021.

<https://opinto-opas-amk.peppi.lapit.csc.fi/fi/708/fi/64605/R61M20S/383/year/2020>.

Ammattikorkeakoulujen todistusvalinta. N.d. Opintopolku.fi. Viitattu 14.3.2021.

<https://opintopolku.fi/wp/opo/korkeakoulujen-haku/mika-korkeakoulujen-opiskelijavalinnoissa-muuttuu-vuoteen-2020-menessa/ammattikorkeakoulujen-todistusvalinnassa-kaytettavat-pisteytysmallit/>.

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Ammattikorkeakoululaki. Annettu 14.11.2014. Viim.muutos 29.6.2021. Viitattu 7.1.2022.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932>.

AMK-valintakoe. N.d. AMK-valintakokeen sisältö, kesto ja pisteytys. Viitattu 14.3.2021.

<https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/valintatavat/amk-valintakoe/>.

Asikainen, U. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 8. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Auvinen, P., Hirvonen, K., Dal Maso, R., Kallberg, K. & Putkuri, P. 2007. Opetussuunnitelma ammattikorkeakoulussa, 50. Viitattu 13.7.2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/127000/B9_Auvinen_verkkoversio_uudistettu%20painos.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Biekonomi, h 21, Plant Production. N.d. Novia yrkeshögskolan. Youth Education.. Degree Programme in bioeconomy. Viitattu 4.7.2021.

<https://studieguide.novia.fi/index.php/en/13622/en/13668/DAG21A-H-BE/123/year/2021>.

Bursiewicz. 2021. Lyhyt katsaus Suomen ammattikorkeakoulujen historiaan. Viitattu 1.1.2022.
<https://laureamko.fi/lyhyt-katsaus-suomen-ammattikorkeakoulujen-historiaan/>.

ECTS ja opiskelijan työmäärä. N.d. Opinto-opas AMK. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 30.12.2021.

<https://opinto-opaat.jamk.fi/fi/opinto-opas-amk/amk-tietoa/ects-ja-opiskelijan-tyomaara/>.

Friedefors, L. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 10. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Hakeminen. N.d. Hakukelpoisuus yhteishaussa. Ammattikorkeakouluun.fi Viitattu 2.1.2021.

<https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/hakeminen/>.

HE 206/2002. 2002. Ammattikorkeakoululaitoksen kehitys ja nykytila. Viitattu 11.4.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2002/20020206>.

Jankkila, H. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 9. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Järvi, M. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 9. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Kataja, J. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 6. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Katila, A. 2020. Luonnon varassa 3/20, 42. Viitattu 9.2.2021.

<http://view.24mags.com/luonnonvarassa/luonnon-varassa-320#/page=38>.

Kopeli, M. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero, 9. Viitattu 26.9.2021.

<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.

Korhonen, J. 2021. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maaseutuelinkeinojen koulutus.

Opetussuunnitelma. Sähköposti.

Korkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet. N.d. Vipunen. Opetushallinnon tilastopalvelu. Viitattu 14.3.2021.

<https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Haku%20ja%20valinta%20-%20korkeakoulu%20%20-%20live.xlsb>.

Kuka voi hakea ammattikorkeakouluun. N.d. Viitattu 10.3.2021.

<https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/kuka-voi-hakea-ammattikorkeakouluun/>.

Laitinen, A. 2020. Polut agrologiksi monipuolistuvat. Luonnon varassa 3/20, 38. Viitattu 15.4.2021.

<http://view.24mags.com/luonnonvarassa/luonnon-varassa-320#/page=38>.

Lappalainen, E. N.d. Agrologien asialla, 3. Viitattu 8.2.2021.

https://www.luva.fi/wp-content/uploads/2015/11/Agrologit_i%c3%a4senesite-2015.pdf

Liimatta, H. 2007. Viimeiset nuorisoasteen agrologi-amk:t valmistuvat Hyvinkäältä 2011. Agrologit 4/2007, 4.

Linnainmaa, E. 2017. maatalouden tutkintoihin riittää kiinnostusta – hakijoita osin jo aiempaa enemmän. Maaseudun tulevaisuus. Viitattu 14.3.2021.

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/maatalouden-tutkintoihin-riitt%C3%A4%C3%A4-kiinnostusta-hakijoita-osin-jo-aiempaa-enemm%C3%A4n-1.198712>.

- Loiskekoski, M. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero. Viitattu 26.9.2021.
<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.
- Maaseutuelinkeinojen tutkintoohjelma (240 op). N.d. Opetussuunnitelmat. Oulun ammattikorkeakoulu. Viitattu 5.7.2021.
<https://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto/opetussuunnitelmat?koulutus=maa2020sp&lk=s2020>.
- Maatalousoppilaitokset Suomessa. N.d. Wikiwand. Viitattu 11.4.2021.
https://www.wikiwand.com/fi/Maatalousoppilaitokset_Suomessa.
- Mikkola, A. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero. Agrologien opinahjot esittäytyvät. Viitattu 11.4.2021.
<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.
- Mustialan opisto. N.d. Häme-wiki. Viitattu 31.12.2021.
https://www.hamewiki.fi/wiki/Mustialan_opisto.
- Opinnäytetyö. N.d. Ammattikorkeakouluopinnot.fi. Viitattu 30.12.2021.
<https://www.ammattikorkeakouluopinnot.fi/opinnaytetyo-8082>.
- Opiskele biotalouden osaajaksi. N.d. Maaseutuelinkeinojen tutkimusohjelma, agrologi (AMK). Jamk.fi. Viitattu 30.12.2021.
<https://www.jamk.fi/fi/Koulutus/Luonnonvara-ala/agrologi/>.
- Opiskele tulevaisuuden tekijäksi. N.d. Luva.fi. Opiskele agrologiksi. Viitattu 15.12.2021.
<https://www.luva.fi/opiskeleagrologiksi/>.
- Opetussuunnitelma. N.d. Opiskelu. Viitattu 9.7.2021.
<https://www.ammattikorkeakouluun.fi/opiskelu/>.
- Opiskelijavalintauudistus. N.d. Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnat muuttuvat vuoteen 2020 mennessä. Ammattikorkeakoulun.fi. Viitattu 14.3.2021.
<https://www.ammattikorkeakouluun.fi/opiskelijavalintauudistus/>.
- Riihinen, A. 2020. Opetussuunnitelmat. Sähköposti. Jaettu tiedosto. Viitattu 12.6.2021.
- Teemoittelu. 2016. Jyväskylän yliopisto. Aineiston analyysimenetelmät. Viitattu 5.1.2021.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmät/teemoittelu>.
- Uusitupa, M. 2008. Agrologiopetuksen 100-vuotisjuhlanumero. Viitattu 26.9.2021.
<https://docplayer.fi/4011827-Agrologiopetuksen-100-vuotisjuhlanumero.html>.
- Vihola, T. 2004. Pärjääkö pienviljelys. Julkaisussa Suomen maatalouden historia osa 2. Kasvun ja kriisien aika 1870-luvulta 1950-luvulle. Jyväskylä: Gummerus, 198-200.
- YK:n kestävän kehityksen paneelin raportti. N.d. Presidentti.fi. Viitattu 22.11.2021.
<https://www.presidentti.fi/halonen/public/default0400.html?contentid=239970>.

Liitteet

Liite 1. Kyselyn saatekirje

Hei agrologi/työnantaja

Olen agrologiopiskelija Jyväskylän ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötäni aiheesta agrologikoulutus ja sen vastaavuus työelämään. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Agrologien Liitto Ry ja yhteyshenkilönä Anne Laitinen. Agrologien Liitto edistää agrologien yhteenkuuluvuutta ja huolehtii alan koulutuksen kehittämistä, valvoo yleisellä tasolla alan yhteiskunnallisia etuja sekä tarjoaa jäsenkuntaan kuuluville jäsenetuja.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia kuinka koulutus vastaa työelämässä vaadittuja kriteerejä ja vaikuttaako oppilaitoksen opetussuunnitelma työllistymiseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa koulutuksen vastaavuudesta työelämään vaadittaviin kriteereihin. Työstä saatujen tuloksien avulla voidaan kehittää agrologikoulutusta. Työssä halutaan selvittää kuinka nopeasti ja minkälaisiin työtehtäviin valmistuneet agrologit ovat työllistyneet.

Vastaaminen tapahtuu anonymisti ja on vapaaehtoista. Kyselyn vastauksista ei voi päätellä vastaajan henkilöllisyyttä. Kyselyyn vastaamiseen kuluu aikaa n. 10 minuuttia ja kyselyn alussa on ohjeet kaavakkeen täyttämiseen.

Opinnäytetyö valmistuu joulukuussa 2021, jonka jälkeen työ on luettavissa Theseus-julkaisuarkistossa.

Vastaan mielelläni kyselyä koskeviin kysymyksiin. Viestiä voi lähettää osoitteeseen N3345@student.jamk.fi

Kiitos osallistumisesta ja aurinkoista kesää!

Ystävällisin terveisin

Petra Korhonen, Opiskelija, JAMK

Liite 2. Kyselykaavake agrologeille

TÄYTTÖOHJEET

Monivalintatehtävissä rastittakaa oikea / oikeat vaihtoehdot.

Mikäli kyselykaavakkeessa jäi jokin olennainen kysymys puuttumaan tai haluatte täydentää vastauksianne, voitte tehdä lisäselvityksen viimeiseen tyhjään kirjoituslaatikkoon.

1. Valmistuin agrologiksi seuraavasta ammattikorkeakoulusta

- a. Hämeen ammattikorkeakoulu, Mustiala
- b. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tarvaala
- c. Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Ilmajoki
- d. Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi
- e. Novia yrkeshögsskolan, Raasepori
- f. Lapin ammattikorkeakoulu, Rovaniemi
- g. Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu

Vuosi: _____

2. Minkä ikäinen olit valmistuessasi?

- a. 24 vuotta tai alle
- b. 25–29 vuotta
- c. 30- 39
- d. 40 -49
- e. 50 vuotta tai yli

3. Työpaikkasi nykyisin (päätoiminen työsi)

- a. Maanviljelijä
- b. Tilanhoitaja tai työnjohtaja
- c. Neuvontajärjestö, kunta tai maatalouspiiri
- d. Liikelaitos, kauppa tai teollisuus
- e. Raha -, vakuutus – tai eläkelaitos
- f. Opetustehtävät
- g. Muu maatalouteen liittyvä ala
- h. Yrittäjä maatalouden ulkopuolella
- i. Hallinnolliset tehtävät
- j. Opiskelija

- k. Muu, mikä?
4. Oliko opiskeluaika mielestäsi
 - a. Liian lyhyt
 - b. Sopiva
 - c. Liian pitkä
 5. Työharjoittelua sisältyi opintoihin
 - a. _____ kk
 6. Oliko harjoittelujaksoja riittävästi?
 - a. Kyllä
 - b. Ei
 7. Pitäisikö opiskelun painottua enemmän
 - a. Teoriaan
 - b. Käytäntöön
 - c. Kumpaakin on sopivasti
 8. Pitäisikö opistojen keskittyä alueensa päätuotantosuuntaa koskevien aineiden opetukseen? (Esi-merkiksi Lapin AMK – porotalous)
 - a. Kyllä
 - b. Ei
 9. Tarjosiko koulutus riittävät valmiudet työelämään?
 - a. Suullinen esiintyminen
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - b. Kirjallinen taito
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - c. Tiimityöskentely
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - d. Markkinointi
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - e. Neuvonta ja viestintä
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - f. ATK/ICT
 - i. Kyllä

- ii. Ei
 - g. Ammattiaineet (Kasvi, - ja kotieläintuotanto sekä metsätalous)
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - h. Vieraat kielet
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - i. Maatalouden toimintaympäristön tuntemus
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
 - j. Työkokemuksen ja/tai harjoittelujakson riittävyys
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
10. Mikä koulutuksessa oli työelämää koskien hyvää?
- a. _____
11. Onko työelämässä tullut vastaan asioita, erityisosaamista – tai taitoa, joita oletettiin agrologin osaavan, mutta niitä ei sisältynyt koulutukseen?
- a. _____
12. Minkä tuotantotyyppin/alan työtehtävissä työskentelet nyt?
- a. Kotieläintuotanto
 - b. Kasvintuotanto
 - c. Metsätalous
 - d. Hallinnollinen
 - e. Johtaminen
 - f. Ekonomia / talous
 - g. Muu mikä? _____
13. Saitko koulutusta vastaavaa työtä valmistumisen jälkeen
- a. Työllistyin jo ennen valmistumista
 - b. Heti
 - c. 6 kk:n sisällä
 - d. 1 - 3 vuoden sisällä
 - e. 4 -5 vuoden sisällä
 - f. En lainkaan valmistumisen jälkeen
14. Jos vastasit edelliseen et lainkaan valmistumisen jälkeen
- a. Vaihdoin alaa / jatkoin opintoja
 - b. Omalle alalle on vaikea työllistyä

- c. Jokin muu, mikä?
15. Kuinka monessa työpaikassa olet ollut valmistumisen jälkeen
- a. 0
 - b. 1
 - c. 2 - 3
 - d. Yli 3
16. Minkä vuoksi olet vaihtanut työpaikkaa
- a. Palkkaus
 - b. Työmotivaatio
 - c. Eteneminen uralla
 - d. Muutto toiselle paikkakunnalle
 - e. Muu mikä? _____
17. Onko työnantaja täydennyskouluttanut sinua?
- a. Kyllä
 - b. Ei
18. Jos olet täydennyskouluttautunut, mihin seuraavista koulutus on liittynyt?
- a. Talous/Ekonomia
 - b. Eläintenruokinta ja/tai hoito
 - c. Kasvinviljely
 - d. Metsätalous
 - e. Vieraat kielet
 - f. ATK/ICT
 - g. Jokin muu, mikä?
19. Jos vastasit kyllä, kuinka pitkä koulutus/kurssi oli?
- a. Yksi päivä
 - b. Viikon kurssi
 - c. Kuukausi
 - d. Kahdesta kuukaudesta vuoteen
 - e. Pidempi kuin vuosi
20. Mikä oli koulutusmuoto?
- a. Toisen asteen ammatti – tai erikoisammattitutkinto
 - b. Avoin yliopisto
 - c. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
 - d. Alempi korkeakoulututkinto, eri ala
 - e. Oppisopimuskoulutus
 - f.

21. Onko sinulla tarvetta täydennyskoulutukseen tällä hetkellä?

- a. Kyllä
- b. Ei

22. Jos vastasit edelliseen kyllä, millaista täydennyskoulutusta kokisit tarvitsevasi?

- a. _____

23. Nykyiseen työhöni hakiessa valinnassa painotettiin?

- a. Todistusta
- b. Maa-/metsätalouden työkokemusta
- c. Yleisesti työkokemusta (Myös muilta aloilta)
- d. Haastattelua
- e. En tiedä / ei tullut esille
- f. Jokin erityisosaaminen/Muu mikä? _____

24. Miten kehittäisit agrologikoulutusta?

- a. _____

25. Vapaa sana

Liite 3. Kyselykaavake työnantajille

TÄYTTÖOHJEET

Monivalintatehtävissä rastittakaa oikea / oikeat vaihtoehdot.

Mikäli kyselykaavakkeessa jäi jokin olennainen kysymys puuttumaan tai haluatte täydentää vastauksianne, voitte tehdä lisäselvityksen viimeiseen tyhjään kirjoituslaatikkoon.

1. Toimialanne on
 - a. Pankki
 - b. Vakuutus
 - c. Maatalouskauppa
 - d. Maatalouskeskus (Esimerkiksi Pro Agria)
 - e. Kunta
 - f. Muu mikä? ____
2. Työskenteleekö teillä agrologeja?
 - a. Kyllä
 - b. Ei
3. Jos työskentelee, kuinka monta?
 - a. 1
 - b. 2 - 3
 - c. 4 - 5
 - d. Yli 5
4. Mistä oppilaitoksesta he ovat valmistuneet?
 - a. Hämeen Ammattikorkeakoulu, Mustiala
 - b. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tarvaala
 - c. Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Ilmajoki
 - d. Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi
 - e. Novia Yrkeshögsskolan, Raasepori
 - f. Lapin AMK, Rovaniemi
 - g. Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu
5. Minkälaisissa työtehtävissä he työskentelevät?
 - a. Neuvonta
 - b. Asiantuntija

- c. Projekti / hanke
 - d. Tutkimustyö
 - e. Muu mikä? _____
6. Minkä tuotantotyyppin/alan työtehtävissä agrologit teillä työskentelevät?
- a. Kotieläintuotanto
 - b. Kasvintuotanto
 - c. Metsätalous
 - d. Hallinnollinen
 - e. Johtaminen
 - f. Ekonomia / talous
 - g. Muu mikä? _____
7. Miten agrologit ovat päätyneet teille töihin?
- a. Työharjoittelu
 - b. Puskaradio
 - c. Työ – ja elinkeinotoimisto
 - d. Avoin hakemus
 - e. Yrityksen oman työpaikkahaku
 - f. Vuokrafirma
8. Agrologia valittaessa töihin painotetaan
- a. Todistusta
 - b. Maa -/metsätalousalan työkokemusta
 - c. Yleisesti työkokemusta (Myös muilta aloilta)
 - d. Haastattelua
 - e. Jokin erityisosaaminen/muu mikä? _____
9. Puuttuuko agrologeilta osaamista, joita työelämässä tarvitaan?
- a. Kyllä
 - b. Ei
10. Perustelut edelliseen kysymykseen
- a. _____
11. Oletteko täydennyskouluttaneet teillä työskenteleviä agrologeja?
- a. Kyllä
 - b. Ei
12. Jos olette täydennyskouluttaneet, minkä tyyppinen koulutus on ollut kyseessä?
- a. Talous/Ekonomia
 - b. Eläintenruokinta ja/tai hoito
 - c. Kasvinviljely

- d. Metsätalous
- e. Vieraat kielet
- f. ATK/ICT
- g. Johtaminen / esimiestaidot
- h. Maatalouspolitiikka

13. Kuinka pitkä koulutus on ollut kestoaltaan

- a. Yksi päivä
- b. Viikko
- c. Kuukausi
- d. Kuukaudesta vuoteen
- e. Yli vuosi

14. Onko agrologeilla koulutuksen pohjalta riittävät valmiudet työelämään?

- a. Suullinen esiintyminen
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- b. Kirjallinen taito
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- c. Tiimityöskentely
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- d. Markkinointi
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- e. Neuvonta ja viestintä
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- f. ATK/ICT
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- g. Ammattiaineet (Kasvi, - ja kotieläintuotanto sekä metsätalous)
 - i. Kyllä
 - ii. Ei
- h. Vieraat kielet
 - i. Kyllä
 - ii. Ei

i. Maatalouden toimintaympäristön tuntemus

i. Kyllä

ii. Ei

j. Työkokemus maatalousalalta

i. Kyllä

ii. Ei

15. Miten kehittäisit agrologikoulutusta?

a. _____

16. Vapaa sana

a. _____